

РЕШЕНИЕ

№ 1275

гр. Бургас, 11.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на шестнадесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ИВАН Г. ДЕЧЕВ

при участието на секретаря Ваня Ст. Димитрова
като разглежда докладваното от ИВАН Г. ДЕЧЕВ Гражданско дело №
20232100101361 по описа за 2023 година

Предявена е искова молба от Р. Х. Г., ЕГН ***** от *** против А. Х. Г., ЕГН ***** от *** да бъде обявена нищожността на саморъчно завещание, направено в полза на ответника.

Твърди се, че Л. Г. е направила саморъчно завещание, с което е завещала на ответника собствените си 4/6 ид.ч. от апартамент в ***. Ищецът е наследник по закон на направилото завещание лице и го счита за нищожно. Заявява, че завещанието не отговаря на изискванията за форма, понеже в него са посочени две дати. Така не е ясно кога е съставено завещанието. По този начин е нарушен чл.25 ЗН. В документа липсва освен това индивидуализация на завещателката /изписано е само името ѝ без ЕГН/ и на лицето, в чиято полза е завещано /посочено само с имената си, но не и с ЕГН, дата на раждане, възраст, адрес/. Не е посочено и в кой град се намира завещаният имот. Моли се завещанието да бъде обявено за нищожно.

Ответникът с отговора си оспорва иска. Волята на майката на страните е била 4/6 от имота да бъдат завещани на ответника. Завещанието е действително, въпреки че са записани в него две дати. Датата освен това има значение при конкуренцията между две завещания, но в случая завещанието е само едно. И към двете дати завещателката е била в добро психично здраве. Чрез посочване на втората дата се потвърждава още веднъж волята на лицето, което завещава. Посочването само на трите имена на благодетелстваното лице не е порок на документа. Ответникът е живял дълго време с майка си, грижил се е за нея и тя е искала да му завещае имота, поради което завещанието касае именно него. В закона няма изискване да се посочат местонахождението, съседите и площта на имота. Достатъчно е той да е определяем, което в случая е сторено. Моли се за отхвърляне на иска.

Предвид доказателствата и закона, съдът намира следното:

Искът е основателен.

Установява се от представеното удостоверение на Община Бургас, че страните са синове и наследници на Л. Р. Г., починала на 14.05.2023г.

С нот. акт № 99/27.03.1974г., дело № 647/1974г. Х. А. Г. и Л. Р. Г. са били признати, на основание чл.134 ЗТСУ и чл.289 ППЗТСУ за собственици на апартамент *** в **. Към момента имотът представлява самостоятелен обект в сграда с идентификатор 07079.602.319.1.67, видно от приложената схема на СГКК.

Представено е копие на саморъчно завещание, направено от Л. Р. Г., с което тя завещава нейните 4/6 ид.ч. от жилището на А. Х. Г.. Завещанието е подписано от завещателката. Видно от текста му, след подписа ѝ е записана датата 15.06.2015г., а след тази дата е записана датата 08.01.2017г., след което отново е положен подпис на лицето. Положеният след датите подпис има за последица приобщаването на датите към текста на завещанието. Няма спор по делото за авторството на завещателното разпореждане, т.е. че майката на страните е написала целия му текст и че подписът е неин.

От протокол от 03.07.2023г., изготвен от нотариус Бинка Кирова, е видно, че на същата дата при нея се е явил А. Х. Г. и е поискал обявяването на саморъчното завещание на майка му Л. Р. Г., което завещание е запазено в дома на завещателката. Нотариусът е прочел завещанието, след което то било приподписано от него и от молителя. Нотариусът е установил, че завещанието е с ясна воля на завещателката и в края му е положен подпис, има две дати, а именно 15.06.2015г., а под линия, с друг цвят на химикал е вписана дата 08.01.2017г., която е приподписана от завещателката.

В случая искът е по чл.42, б. "б" от Закона за наследството. Според тази разпоредба, завещателното разпореждане е нищожно, когато при съставянето на завещанието не са спазени разпоредбите на чл.24, съответно чл. 25, ал. 1 от закона. Съгласно чл.25, ал.1 ЗН, саморъчното завещание трябва да бъде изцяло написано ръкописно от самия завещател, да съдържа означение на датата, когато е съставено, и да е подписано от него. Подписът трябва да бъде поставен след завещателните разпореждания.

Твърденията са, че е нарушен законът, понеже в завещанието липсва индивидуализация както на завещателката, така и на лицето, в полза на което е направено завещателното разпореждане, освен това документът съдържа две дати в противоречие с чл.25 ЗН.

Окръжният съд намира, че първото заявено основание за нищожност на завещанието не се установява по делото. Ясно е записано в документа, че автор на завещанието е Л. Р. Г.. Не е необходимо посочване на ЕГН или друг индивидуализиращ белег, след като трите имена за написани. Същото се отнася и до индивидуализацията на лицето, в полза на което е направено завещателното разпореждане. И това лице е посочено с трите си имена, а именно А. Х. Г., като за съда няма никакво съмнение, че се касае за ответника-син на Л.. Житейската логика сочи, че завещателката ще направи завещание в полза на някое от най-близките си лица, в случая това е синът ѝ А.. Освен това разпитаните по делото св.П. и св.Р. са заявили, че Л. е искала да завеща имота именно на този си син, понеже другият ѝ син Р. нито я търси, нито се грижи за нея. Ето защо е очевидно, че лицето, в полза на което е написано завещанието, е ответникът, син на Л..

Доказва се обаче другото заявено основание за нищожността на завещанието, а именно нарушението на изискването на закона по отношение на датата на съставянето му. Както беше установено, върху документа са записани две различни дати – първо 15.06.2015г. и под нея – 08.01.2017г., като втората дата е приподписана от завещателката. Това обстоятелство е установено и от нотариуса.

Според решение № 1050 от 21.X.1991 г. по гр. д. № 853/91 г. I г. о. означението на датата върху саморъчното завещание е задължително, защото само чрез датиране може да се прецени при наличие на няколко завещания тяхната поредност и последиците от отменяване на едното от тях с последващото; защото завещателната дееспособност се преценява не въобще, а към точно определена дата на съставяне на завещанието и защото при оспорване на автентичността му сравнителният материал трябва да бъде максимално близък до датата

на съставяне и подписване на документа. Поради това, когато са поставени две дати, не може да се даде положителен отговор на посочените три основни въпроса за действието на завещанието, защото не е възможно и двете дати да са верни. В това решение също е записано, че друг е въпросът, когато авторът на завещанието е посочил първата от двете дати като начална на написването му и втората - като край на този процес. Тогава завещанието ще е валидно, независимо от наличието на две дати. В същия смисъл са и решение № 23 от 5.06.2019 г. на ВКС по гр. д. № 888/2018 г., I г. о., ГК и решение № 398 от 16.01.2013 г. на ВКС по гр. д. № 992/2011 г., IV г. о., ГК, в които е прието, че саморъчното завещание е строго формален акт и за действителността му е необходимо да се спазят всички реквизити по чл.25 ЗН - да бъде изцяло написано ръкописно от самия завещател, да съдържа означение на датата, когато е съставено, и да е подписано от него, като подписът се поставя след завещателните разпореждания. Датата на съставяне е съществен елемент от съдържанието на завещанието, тъй като въз основа на нея се извършва преценка за поредността на няколко последователни завещания, за последиците от отменяване на някое от тях, както и за наличие на завещателна дееспособност на автора му към момента на извършване на разпореждането. Ако в завещанието са посочени две дати, независимо от причината за това /умишлено или поради пропуск/, предписаната от закона форма е опорочена и това има за последица нищожност на саморъчното завещание, освен ако в текста му се съдържат данни, позволяващи извод, че двете дати сочат съответно началото и края на съставянето му.

В случая е явно, че в завещанието са посочени две различни дати, като в текста му не е посочено нито пряко, нито косвено, че едната дата сочи началото, а другата сочи края на съставянето му. Следователно, съдът приема, че завещанието е нищожно, като съставено в нарушение на чл.25, ал.1 ЗН досежно означението на датата. В него има две различни дати и така не може да се даде положителен отговор на въпросите за действието на завещанието, защото не е възможно и двете дати да са верни. Така е нарушен законът, чийто императив е да бъде означена датата на съставяне на завещанието. Посочване на датата е валидно, ако датата е само една, но не и когато има записани две или повече различни дати. В случая датите са две, поради което формата на завещанието в тази част е нарушена. То е формален акт и трябва да отговаря на законовите императиви по чл.25, ал.1 ЗН. Ответникът е възразил, че чрез посочване на втората дата се потвърждава още веднъж волята на лицето, което завещава. Това житейски може наистина да е така, но по този начин е нарушен законът и това нарушение прави завещанието нищожно на основание чл.42 ЗН.

При горните мотиви процесното завещание нарушава чл.25 ЗН и като такова е нищожно, поради което предявеният иск е основателен и трябва с решението тази нищожност да бъде прогласена.

На основание чл.78, ал.1 ГПК ответникът трябва да бъде осъден да заплати на ищеца разноски в исковото производство от общо 3580.65 лева за заплатена държавна такса и адвокатско възнаграждение. Последното е заплатено в минимален размер по НМРАВ, съобразно цената иска, поради което в случая не може да се говори за прекомерност.

По изложените съображения, Бургаският окръжен съд

РЕШИ:

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО по иска на Р. Х. Г., ЕГН ***** от *** против А. Х. Г., ЕГН ***** от ***, че саморъчното завещание, оставено от Л. Р. Г. в полза на А. Х. Г., обявено с Протокол от 03.07.2023г., рег. № 5444/03.07.2023г., нотариално дело № 8/2023г. по Регистъра на завещанията на нотариус Бинка Кирова, рег. № 290 на НК е **нищожно** на основание чл.42, б."б" във вр. с чл.25, ал.1 ЗН.

ОСЪЖДА А. Х. Г., ЕГН ***** от ***, **да заплати** на Р. Х. Г., ЕГН ***** от *** сумата от **3580.65 лева** /три хиляди петстотин и осемдесет лева и шестдесет и пет стотинки/ разноси по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Бургаския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Бургас: _____